

09/08/2020

לכבוד

ח"כ יפעת שאשא-ביטון

יו"ר הועדה המיוחדת לעניין נגיף הקורונה החדש

הנדון : מתווה לפתיחת השמיים לנכנסים וליוצאים מישראל

אנו שותפים לרצון העז לפתוח את השמיים לתעופה אזרחית. זהו צעד הכרחי לטובת הכלכלה והחברה. לצורך קידום הנושא הקמנו צוות רב-מקצועי של האיגוד אשר פועל בשבועות האחרונים ונועץ יחד עם בעלי עניין שונים. במסמך זה נתייחס לנקודות אשר צפויות לעלות לדיון בוועדה מחר, אך חשוב לזכור כי ישנם היבטים נוספים שיהיה צורך לתת עליהם את הדעת.

אנו חייבים להתריע על הסכנה הפוטנציאלית לבריאות הציבור אם "פותחים את השמיים" ללא הפעלת כל הצעדים הנחוצים להפחית למינימום את פוטנציאל ההדבקה בנגיף הקורונה (בתוך שדה התעופה, בטיסה או בארץ היעד). כל עוד קיימת תחלואה בישראל או בארץ היעד, קיים סיכון להדבקה. קיום הסיכון מחייב פעילות מתמדת להערכתו וצמצומו תוך מענה לשאלה איך פותחים את השמיים בצורה בטוחה ככל האפשר ולא האם.

עלינו לציין שטרם פורסם "התו הכחול" שאמור לפרט את כל אמצעי הבטיחות שימנעו הדבקה מנגיף הקורונה בנתב"ג ובמטוס. חסר מידע האם נתב"ג ערוך לפעול על פי "תו הכחול". כמו-כן, טרם פורסמו הקריטריונים ל"פתיחת השמיים" למדינות "ירוקות" ללא צורך בבידוד או בדיקות כפי שהוגדרו ע"י המשנה למנכ"ל משרד הבריאות. פרסום ההנחיות מראש חיוני על מנת לאפשר דיון והיערכות מתאימה. **יש צורך בתכנית שיטתית מקצועית מתוכננת ומתעדכנת להפחתת הסיכון להדבקה בכל נקודה במעבר בין מדינות בדגש על נתב"ג, שהוא שער הכניסה והיציאה העיקרי בישראל.** לצורך כך נדרש צוות היגוי קבוע והערכה מתמדת.

שתי נקודות ספציפיות שכדאי שהוועדה ומקבלי החלטות ייקחו בחשבון:

פרופ' חגי לוי
יו"ר

ד"ר ערן קופל
מזכיר

ד"ר איריס רסולי
גזברית

פרופ' נדב דוידוביץ'
ד"ר מיכל ברומברג
ד"ר מאיה לזונטר רוברטס
חברי ועד

1) **בדומה ליחידות אפידמיולוגיות קיימות במקומות אחרים בעולם¹, נדרשת בדחיפות הקמת יחידה אפידמיולוגית ייעודית בתוך מתחם נתב"ג, בפיקוח משרד הבריאות.** יחידה זו תוכל לייעץ, לתכנן, לבקר ולפקח על הפעולות לצמצום הדבקה של יוצאים ונכנסים לישראל ועל יישום ה"תו הכחול". היחידה, שתפעל כרגע בחירום אבל בהמשך גם בשגרה, תהיה מוקד מקצועי המרכז את כל הדיווחים על תחלואה מידבקת בקרב יוצאים, נכנסים ועובדים ומתאם את פעילויות המניעה והמוכנות עם כל הגורמים הרלוונטיים. יחידה זו תוכל גם לבצע איתור מגעים ולהוות בסיס ידע מקצועי קבוע לחקירה אפידמיולוגית מידית בתיאום עם לשכות הבריאות כאשר יש מידע על נוסע או איש צוות חולה ב-COVID-19. היחידה תדאג להתאמות סביבתיות ולהדרכת הצוותים והנוסעים בכללי קידום בריאות למניעת הדבקה. היחידה תוכל לפעול בשיתוף פעולה עם המעבדה שתוקם בנתב"ג לצורך תעדוף ושימוש מושכל ביכולת המעבדתית, ולהוביל סקרים ומחקרים ייעודיים אשר יתמכו במדיניות, לרבות ביצוע ניטור בקרב עובדים בנתב"ג. מטבע הדברים, יחידה כזו צריכה להיות מתוקצבת ויש להקצות לה משאבים וכוח אדם.

נשמח לסייע בייעוץ לגבי תקינת והקמת היחידה.

2) **בדיקות מעבדה יכולות לסייע בהפחתת הסיכון להגעת נוסעים חולים לשדה התעופה, אך הן אינן יכולות לתת מענה מוחלט ונדרשת מקצועיות רבה בשימוש מושכל בהן.** חשוב שהציבור וקובעי המדיניות יידעו כי תשובה שלילית בבדיקת PCR לנגיף הקורונה אינה הוכחה חותכת שבן אדם לא נדבק. פרשנות נכונה של בדיקת המעבדה מחייבת גם מידע על ה-pre-test probability.

אדם יכול להיות חולה ב-COVID-19 אך לקבל תשובה שאינו חולה (תשובה שלילית בשגגה). קיים אחוז לא מבוטל של תשובות שליליות בשגגה, בעיקר ב-5 הימים הראשונים למחלה כאשר אין סימפטומים והאדם מרגיש מצוין, ללא שום סימן למחלה. המשמעות היא, בין היתר, שאין אפשרות מעשית לאתר נוסעים שנדבקו בימים האחרונים לפני מועד המראתם או במהלך הטיסה.

לכן יש חשיבות יתרה להקפדה על כל כללי הבטיחות למניעת הדבקה בנגיף בשדה התעופה ובמטוס, מתוך הנחת עבודה שכל נוסע הוא נשא פוטנציאלי. **אם כולם**

פרופ' חגי לוי
יו"ר

ד"ר ערן קופל
מזכיר

ד"ר איריס רסולי
גזברית

פרופ' נדב דוידוביץ'
ד"ר מיכל ברומברג
ד"ר מאיה לזונטר רוברטס
חברי ועד

¹ <https://www.cdc.gov/quarantine/stations/new-york.html>

יקפידו על שמירת על הכללים, אפשר להוריד את הסיכוי שנוסע חולה COVID-19 יהיה מקור להדבקה של אחרים.

בדיקות PCR חוזרות מורידות את הסיכון שנוסע שחולה ייכנס לנתב"ג ולמטוס ויהווה פוטנציאל להדבקה נוסעים אחרים, צוות הקרקע וצוות המטוס.

בנוסף מומלץ לבצע באופן עתי סיקור בעזרת בדיקות PCR לנוכחות נגיף קורונה בקרב עובדים שנמצאים במגע הדוק עם נוסעים.

אפשר להוריד את הסיכון שנוסע חולה יעלה למטוס לא רק על ידי בדיקות מעבדה אלא גם על ידי תשאל נוסעים לגבי תסמינים, יחד עם מידע על השתתפות באירוע בעל סיכון הדבקה גבוה ב-14 הימים שקודמים למועד נסיעתו ומדידת חום גופו.

לסיכום, בצד תמיכתנו האיתנה ב"פתיחת השמיים", חשוב להדגיש כי אין זה מספיק להחליט על תאריך יעד אלא יש צורך במקביל לנקוט בפעולות שיטתיות לצמצום הסיכון כך שתתאפשר פתיחת שדה התעופה לטווח ארוך ובכל רמת תחלואה. בין היתר חיוני לשים לב לנקודות הבאות: פרסום ה"תו הכחול" מראש ותכנית ייעודית לצמצום הסיכון להדבקה במקור, הקמת יחידה אפידמיולוגית בנתב"ג, סיקור עתי של עובדים הנמצאים במגע עם נוסעים ושימוש מושכל בבדיקות מעבדה לנוסעים.

בברכה,

פרופ' חגי לוי

יו"ר איגוד רופאי בריאות הציבור בישראל

ההסתדרות הרפואית בישראל

פרופ' חגי לוי
יו"ר

ד"ר ערן קופל
מזכיר

ד"ר איריס רסולי
גזברית

פרופ' נדב דוידוביץ'
ד"ר מיכל ברומברג
ד"ר מאיה לוונטר רוברטס
חברי ועד

ההסתדרות
הרפואית בישראל
Israeli Medical
Association

העתקים:

חברי הועדה

השר יולי אדלשטיין, שר הבריאות

השרה מירי רגב, שרת התחבורה והבטיחות בדרכים

השר גבי אשכנזי, שר החוץ

השר אסף זמיר, שר התיירות

פרופ' רוני גמזו, מנהל תכנית קורונה

פרופ' חזי לוי, מנכ"ל משרד הבריאות

פרופ' איתמר גרוטו, המשנה למנכ"ל משרד הבריאות

שמואל זכאי, מנכ"ל נתב"ג

פרופ' ציון חגי, יו"ר ההסתדרות הרפואית בישראל

מאיר בן-שבת, ראש המטה לביטחון לאומי

פרופ' חגי לוי
יו"ר

ד"ר ערן קופל
מזכיר

ד"ר איריס רסולי
גזברית

פרופ' נדב דוידוביץ'
ד"ר מיכל ברומברג
ד"ר מאיה לזונטר רוברטס
חברי ועד